

5
SINIF

TÜRKÇE

ZAMİRLER

**Mesut
BAYAR**

 [bizturkceogretmeniyiz](https://www.instagram.com/bizturkceogretmeniyiz)

**Duygu
AKKAYA SALMAN**

 [duyguluturkce](https://www.instagram.com/duyguluturkce)

İSİMLERİN YERİNİ TUTAN SÖZCÜKLER (ZAMİR)

Kişi ve İşaret Zamiri

7. KONU

Kazanımlar

İsimlerin yerini tutan sözcükleri kavrar.

KİŞİ VE İŞARET ZAMİRİ

BİLGİ

İsimlerin Yerini Tutan Sözcükler

İsimlerin yerini tutan, isim gibi kullanılan sözcüklere **zamir** denir.

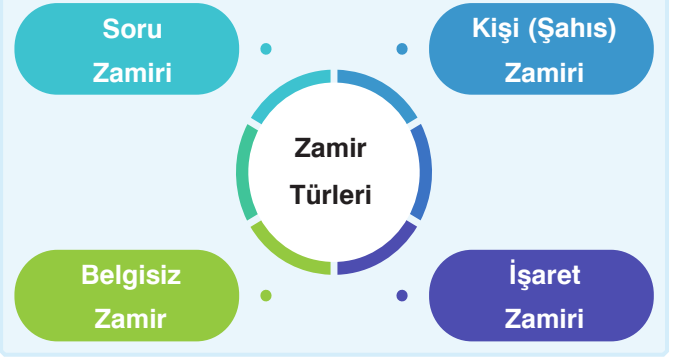
Şekerleri, Selin'e Şule verdi.

Bunları (şekerleri), **ona** (Selin'e) **o** (Şule) verdi.

- Dolaptaki yiyecekler **benim**.
- **Herkes** yerine geçsin!
- Kitaplarımı **kim** almış?
- **Onları** da yanımıza alalım.

BİLGİ

Zamirler kişi zamiri, işaret zamiri, belgisiz (belirsizlik) zamir ve soru zamiri olmak üzere dört tanedir.

BİLGİ

Kişi İsmi Yerini Tutan Sözcükler (Kişi Zamiri)

Kişi isimlerinin yerine kullanılan zamirlere **şahıs (kişi) zamiri** denir. Kişi zamirleri, sadece insan isimlerinin yerine kullanılır.

Türkçede üçü tekil (ben, sen, o), üçü çoğul (biz, siz, onlar) olmak üzere altı tane kişi zamiri vardır.

	Tekil Kişi	Çoğul Kişi
1.	Ben	Biz
2.	Sen	Siz
3.	O	Onlar

- Tuğba, **seni** de davet etti.
- **O** da **bizim** iş yerinde çalışıyormuş.
- **Sizin** köye birkaç kez gitmiştim.
- **Benim** isteklerimin önemi yok mu?

ALİŞTİRMA • 1

Aşağıdaki cümlelerde, isimlerin yerini tutan sözcüklerin altını çiziniz.

1. Kapının önünde biri var.
2. Kedileri çok severim, onlar çok masum hayvanlar.
3. Annem onları bize davet etmiş.
4. Düşüne herkes katılmıştı.
5. Marketten aldıklarımızı nereye koydun?

ALİŞTİRMA • 2

Aşağıdaki cümlelerde kişi zamiri kullanılanların başına “✓” işareti getiriniz.

1. Benim kalemimi almışsın.
2. Çantamda peçete yokmuş.
3. Sizin masanıza oturmuşlar.
4. Yıllar önce onlar, Aydın’dan gelmişler.
5. Çiğdem’in Erzurum’a tayini çıkmış.
6. Çiçekleri sana almıştım.
7. Tüm bildiklerini ona da anlatmış.

ETKİNLİK • 1

Aşağıda verilen bilgileri doğru (D), yanlış (Y) olarak değerlendirerek doğru çıkışa ulaşınız.

“Öğretmenimi çok seviyorum, o bize sevgiyle yaklaşıyor.” cümlesinde “öğretmen” isminin yerini tutan bir zamir kullanılmıştır.

D

Y

“Hasan, endüstri mühendisliği okuyormuş.” cümlesinde zamir yoktur.

“Sizin şiirlerinizi çok beğeniyorum.” cümlesinde kişi zamiri kullanılmıştır.

D

Y

1

2

D

Y

3

4

BİLGİ

İsmin Yerini İşaret Yoluyla Tutan Sözcükler (İşaret Zamiri)

Varlıkların yerini, gösterme yoluyla tutan zamirlere **işaret zamiri** denir.

“**Bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, öteki, beriki, diğer, böylesi, şöylesi, şurası, orası, burada, orada, şurada**” vb. sözcükler işaret zamiri olarak kullanılır.

- **Bunları** neden aldın?
- **Ötekini** daha çok beğendim.
- **Burada** mı oturuyorsunuz?
- **Oraya** yalnız gitme.

ALİŞTİRMA • 3

Aşağıdaki cümlelerde, isimlerin yerini işaret yoluyla tutan sözcüklerin altını çiziniz.

1. Bizi burada mı bekleyecekmış?
2. Şunları çöpe atmayı unutma.
3. Benim en sevdiğim kitap o.
4. İstersen bunu da bir dene.
5. Böylesini daha önce hiç görmemiştim.
6. Dikkatli ol! Orada kedi yavruları var.
7. Bunu ben alayım, ötekini de sen al.
8. Şuradan gitmeniz gerekiyor.
9. Şunları da aldık mı listemiz tamam.

UYARI

“O” ve “onlar” sözcükleri kişi isminin yerini tutuyorsa kişi zamiri, insan dışındaki varlıkların yerini tutuyorsa işaret zamiri olur.

- ➔ Tuğba’yı çok severim, **o** en yakın arkadaşım. (Kişi zamiri)
 - ➔ **Onu** da satın almak istiyorlar. (İşaret zamiri)
 - ➔ **Onlar** akşam bize gelecekmiş. (Kişi zamiri)
 - ➔ Çantana **onları** da koy. (İşaret zamiri)
- İşaret zamiri ve işaret sıfatı karıştırılmamalıdır.
- ➔ Yanımıza **şunları** da alalım. (İşaret zamiri)
 - ➔ **Şu** eşyaları da götürelim. (İşaret sıfatı)

ALİŞTİRMA • 4

Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili zamirlerin kişi zamiri mi, işaret zamiri mi olduğunu işaretleyiniz.

	Cümleler	Kişi	İşaret
1.	Aslında <u>onu</u> da davet etmeyi düşünüyorduk.		
2.	Bulgaristan’dan göç etmiş <u>onlar</u> da.		
3.	Çorbaya <u>ondan</u> eklemeyelim.		
4.	<u>Onun</u> tadını ben pek beğenmedim.		
5.	<u>Onlar</u> , sanatın toplum için olduğu görüşündeler.		
6.	<u>Onları</u> geçen yıl almıştım ama hiç giymedim.		
7.	<u>O</u> , birçok insanın yaşamak istediği bir ülke.		
8.	Ben de <u>onlarla</u> kütüphaneye gitmeyi düşünüyorum.		

ETKİNLİK • 2

Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili zamirlerin hangi ismin yerini tuttuğunu altlarındaki kutucuğa yazınız.

1. Dedem masal anlatmayı çok sever, küçükken onun masallarını dinlerdik hep.

2. Nilsu kitaplarını almak için sınıfa girdi, onu görünce çok şaşırdım.

3. Geçen gün AVM’ye gitmiştim, orada öğretmenimi gördüm.

4. Bu, benim eski bir oyuncağım; bunu dayım almıştı bana.

5. Pasta çok lezzetliymiş, bir dilim daha alabilir miyim ondan?

6. Sitenin bahçesine indiğimde orada bekleyen birkaç kişi gördüm.

ETKİNLİK • 3

Aşağıdaki cümlelerdeki dairelere kişi zamiri varsa “K”, işaret zamiri varsa “İ” yazınız.

1. Yıllar sonra buraya dönmüşler. _____

2. Onlar da şenliğe gelmişler. _____

3. Bizim ailede bayramlar çok eğlenceli geçer. _____

4. Şuradan gitsek daha kestirme olacak. _____

5. Sizin istediğiniz dosyaları getirdim. _____

6. Diğerlerini almayalım, kalsınlar. _____

ETKİNLİK • 4

Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

1. “Bayramda Bursa’ya gittim ve orayı çok beğendim.” cümlesinde zamir sözcüğünün yerini tutmuştur.
2. “Benim annem bir melek.” cümlesinde zamiri kullanılmıştır.
3. “Bunları da Ayşe’ye alalım.” cümlesinde zamiri vardır.
4. “Oraya gittiğimizde bizimle çok ilgilendiler.” cümlesinde “.....” sözcüğü işaret, “.....” sözcüğü de kişi zamiridir.
5. “Taraftarı olduğu takımın maçına gidiyormuş.” cümlesinde zamir

ETKİNLİK • 5

Aşağıda verilen bilgiler doğru ise kutucuklara “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1 “Çareyi buradan gitmekte bulmuşlar.” cümlesinde işaret zamiri kullanılmıştır.

2 “Aysun benim kuzenim, onunla aynı okuldayız.” cümlesinde zamir “Aysun” isminin yerini tutmuştur.

3 “Ötekini daha çok beğenmiş.” cümlesinde ismin yerini tutan bir sözcük yoktur.

4 “Yazarın bu ay bir söyleşisi olacak.” cümlesinde zamir kullanılmamıştır.

5 “Valizime onları da koyarsam yer kalmayacak.” cümlesinde “onları” kişi zamiridir.

6 “Bizim apartmanda on aile varmış.” cümlesinde birden fazla zamir kullanılmıştır.

7 “Berikini de bana uzatır mısın?” cümlesinde hem kişi hem de işaret zamiri kullanılmıştır.

8 “Herkes gibi o da beni onayladı.” cümlesinde “o” sözcüğü kişi zamiridir.

9 “Sınıf pikniğimiz çok güzel geçti.” cümlesinde zamir kullanılmıştır.

10 “Beş gün sonra onlar da buraya gelecekmiş.” cümlesinde zamir olan sadece bir tane sözcük vardır.

Kişi ve İşaret Zamiri

1. Sadece insan isimlerinin yerini tutan sözcüklere kişi (şahıs) zamiri denir.

Buna göre,

- I. Festivalde Tuğba'yı gördüm.
 II. Kerem uzun zamandır bu şirkette çalışıyor.
 III. Onu son gördüğümde henüz lisedeydi.
 IV. Uzun bir süre İzmir'de yaşamışlar.

cümlelerinden hangisinde kişi zamiri vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi zamiri yoktur?

- A) Çantam onun arabasında mı kalmış?
 B) Çiçekler çok güzel kokuyor.
 C) Seni gördüğüme çok mutlu oldum.
 D) Tuzu bana uzatır mısınız?

3. İsimlerin yerini işaret yoluyla tutan sözcüklere "işaret zamiri" denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde işaret zamiri kullanılmamıştır?

- A) Bunu duyduğumda çok şaşırılmışım.
 B) Yanımıza onları almasak daha iyi.
 C) Şunları çocuklar için ayıralım.
 D) Bisikletimin tekerleği patlamış.

4. Kara gözlü saatim
 Ak yüzün yusuvarlak
 Uyanınca erkenden
 İlk işim sana bakmak
 II

Geç mi kaldım okula

Sen olmasan bilemem

III
 Saati, benim gibi

IV
 Senden öğrenir annem

Bu şiirdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

5. Aşağıdakilerin hangisinde cümlede bulunan zamir türü yanlış işaretlenmiştir?

	Cümleler	Kişi	İşaret
A)	Sandviçimin içine bunlardan da koy.		✓
B)	Olanları sana anlatmadılar mı?	✓	
C)	O, çok kirli; başka bir tişört giy.		✓
D)	Onları dün parktaki ağaçtan topladım.	✓	

6. I. Yalnız bizim mahallede elektrikler yokmuş.
II. Kutuları ben alayım, diğerleri kalsın.
III. Az önce burada bir kedi vardı, nereye gitti?

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili zamirlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kişi	İşaret	İşaret
B)	Kişi	İşaret	Kişi
C)	İşaret	İşaret	Kişi
D)	İşaret	Kişi	İşaret

7. "O" ve "onlar" sözcükleri hem kişi zamiri hem de işaret zamiri olarak kullanılabilir. Bu sözcükler insan isimlerinin yerini tutuyorsa kişi zamiri, insan dışındaki bir varlığın yerini tutuyorsa işaret zamiri olur.

Buna göre,

- I. İngilizce kursuna o da geliyormuş.
II. Yeni okulumda en yakın arkadaşım o.
III. Mustafa onun dayısı oluyormuş.
IV. Küflenmiş o, yeme sakın!

cümlelerinden hangisinde "o" sözcüğü diğerlerinden farklı bir zamir türü olarak kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

8. I. Ali konuşurken arkadaşım onun sözünü kesti. Ali
- II. Kardeşim, simitçiye seslendi ama o, kardeşimi duymadı. simitçi
- III. Çiçekleri severim, onlar annemi hatırlatır. annem
- IV. Elim yanmıştı, o yüzden oraya krem sürdüm. elim

Numaralanmış cümlelerin hangisinde zamirin yerini tuttuğu isim, karşısında yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

9. (I) Okulunuzu seviyor musunuz? (II) Ben okulumu çok seviyorum. (III) Okuldaki en güzel sınıf bizimki. (IV) Sınıfımızın her köşesini öğretmenimiz ve arkadaşlarımızla düzenledik, o kadar güzel oldu ki...

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde zamir vardır?

- A) I ve II B) II ve III
C) II ve IV D) III ve IV

BELGİSİZ ZAMİR, SORU ZAMİRİ

BİLGİ

İsmin Yerini Belirsizlik Yoluyla Tutan Sözcükler (Belgisiz Zamir)

İsimlerin yerini belli belirsiz tutan sözcüklere **belgisiz zamir** denir.

“**Bazısı, birkaçı, hiçbiri, hepsi, biri, şey, kimse**” vb. sözcükler belgisiz zamir olarak kullanılır.

- ➔ **Hepsini** alabiliriz.
- ➔ **Bazıları** çayı şekersiz içer.
- ➔ **Herkes** sessizce oturuyordu.
- ➔ **Biri** bir **şey** mi söyledi?

ALİŞTİRMA • 5

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde belgisiz zamir kullanılmıştır? “✓” işareti getiriniz.

1. Senden istediğim birkaç şey var.
2. Tümünü sana ayırdım.
3. Gömlekler pırıl pırıl olmuş.
4. Defterine üçgen çizdik.
5. Mutlu olmayı herkes ister.
6. Anlatılanlara hiç kimse inanmadı.
7. Köpek bize doğru koşuyordu.

UYARI

Belirtme sıfatı ile belgisiz zamir karıştırılmamalıdır.

- ➔ **Birkaç** öğrenci yemek getirmemiş. (**Belirtme sıfatı**)
- ➔ **Birkaçını** ben alırım. (**Belgisiz zamir**)

ALİŞTİRMA • 6

Aşağıdaki cümlelerdeki dairelere altı çizili sözcük belirtme sıfatıysa “S”, belgisiz zamirse “Z” yazınız.

1. Tüm hayvanlar ormanda barış içinde yaşıyormuş.

2. Bazılarını da görmezden gelemim.

3. Apartmanda yabancı biri var.

4. Her şeyi benim iyiliğim için yapıyormuş (!).

5. Bazı günler buraya gelir, hava alırım.

6. Belki bir gün görüşürüz.

7. Çileklerden birkaçı çürümüş.

8. Hasta birkaç gün sonra taburcu oldu.

BİLGİ

İsmin Yerini Soru Yoluyla Tutan Sözcükler (Soru Zamiri)

İsimlerin yerini soru yoluyla tutan zamirlere **soru zamiri** denir.

“**Kim, hangisi, kaçı, ne, nereye, kaçınız**” vb. sözcükler soru zamiri olarak kullanılır.

- ➔ Böreğin içine **ne** koyacağız?
- ➔ Tatilde **nereye** gideceksin?
- ➔ **Kaçı** maça gelecekmış?
- ➔ Elbiselerden **hangisi** daha ucuz?

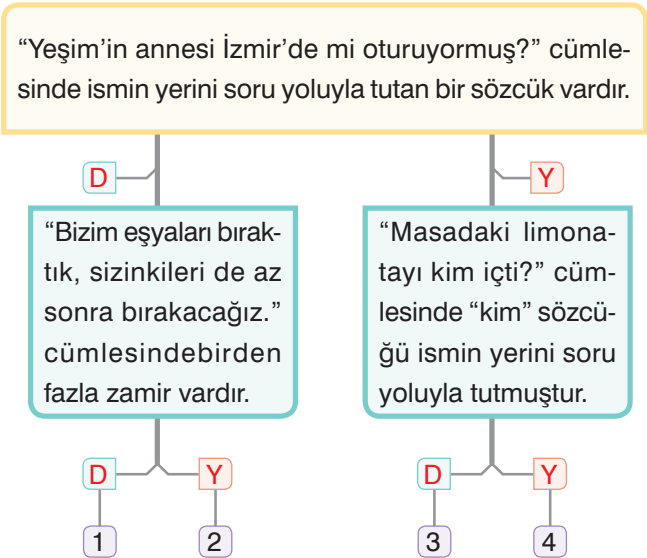
ALİŞTİRMA • 8

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde ismin yerini soru yoluyla tutan bir sözcük kullanılmıştır? “✓” işareti getiriniz.

1. Hangisini anneme, hangisini ablama alalım?
2. Başıma gelenleri kimden duydun?
3. Bu akşam konsere gidelim mi?
4. Toplantıyı hangi gün yapacağız?
5. Öğrenciler sınıfta yok, nereye gittiler?
6. Dolapta neler varmış?
7. Kaç yıl önce Fransa’dan döndünüz?

ALİŞTİRMA • 7

Aşağıda verilen bilgileri doğru (D), yanlış (Y) olarak değerlendirerek doğru çıkışa ulaşınız.

ETKİNLİK • 6

Aşağıdaki bilgiler doğru ise kutucuğa “D”, yanlışsa “Y” yazınız.

1. “Çareyi buradan gitmekte bulmuşlar.” cümlesinde ismin yerini tutan bir sözcük vardır.
2. “Nil mi daha uzun, Burak mı?” cümlesinde ismin yerini soru yoluyla tutan bir sözcük vardır?
3. “Makineyi nasıl çalıştıracacağız?” cümlesinde soru anlamı zamirle sağlanmamıştır.
4. “Sınavdan kaç puan aldığını sana söylemedi mi?” cümlesinden ismin yerini tutan birden fazla sözcük vardır.

ETKİNLİK • 7

Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

“Bazı kediler çok cana yakındır.” cümlesinde belgisiz zamir

“Daha iyi bir yaşamı herkes ister.” cümlesinde sözcüğü belgisiz zamirdir.

“Çuvalın içinde ne varmış?” cümlesinde soru anlamı ile sağlanmıştır.

“Birkaç gün sonra evdekileri aramış.” cümlesindeki “birkaç” sözcüğü, belgisiz görevindedir.

“Eşyalarımızı hangi gün getirirsiniz?” cümlesinde soru zamiri

“Çantanda - - - saklıyorsun?” cümlesindeki boşluğa “.....” sözcüğü getirilmelidir.

“Kaçınız okula yürüyerek geliyor?” cümlesinde soru vardır.

“Kimsenin eşyalarını izinsiz kullanmayın!” cümlesinde “.....” sözcüğü belgisiz zamirdir.

“Şanlı akıncı ne gün döner yurduna?” cümlesinde “ne” sözcüğü soru zamiri

“Kimse Ayla'nın ne istediğini bilmiyor.” cümlesinde zamir ve zamiri bir arada kullanılmıştır.

“- - - - gezmeyi çok sever.” cümlesindeki boşluğa “.....” belgisiz zamiri getirilebilir.

“Yüze kadar ikişer ikişer sayabilir misin?” cümlesinde soru zamiri

ETKİNLİK • 8

Aşağıdaki cümlelerde bulunan zamir türlerini işaretleyiniz.

	Cümleler	Kişi	İşaret	Belgisiz	Soru
1.	Bunları nereden almışlar?				
2.	Senin için kıymalı börek yaptım.				
3.	Okula vardığımda herkes çoktan gelmişti.				
4.	Vişnelerden bazılarını reçel yapmak için ayırdım.				
5.	Arabayı şuraya park edebilirsin.				
6.	Bu haftaki denemede kim birinci oldu?				
7.	Bana bunları almışlar ama pek beğenmedim.				
8.	Ahmet ve Musa gelsin, diğerleri sınıfa gidebilir.				
9.	Kiminin ailesi burada değişmiş.				
10.	Ben kakaolu aldım, sen hangisinden istersin?				
11.	Böylesini daha önce hiç görmemişim.				
12.	Onlar eskiden aşağı mahallede oturuyormuş.				
13.	Düğüne herkes gelmişti.				
14.	Toplantıda kimseden çıt çıkmadı.				
15.	Yeni sınıf başkanınız kim oldu?				
16.	Bazıları yemeğini balkonda yemek istedi.				

ETKİNLİK • 9

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde zamir kullanılmıştır, altlarındaki kutucuklara “✓” işareti getiriniz.

1	2	3
Hasan'ın davranışı herkese örnek olmuş.	Köyün tam ortasında, göğe uzanan bir dağ varmış.	Keloğlan ona kendi ekmeğinden bir parça koparıp vermiş.
4	5	6
Bu macera sayesinde önemli dersler almışlar.	Bunun üzerine yaşlı adam “Söyle mi yapacağım?” demiş.	Sincap, ağaçtan ağaca atlamış.
7	8	9
Kimse olan bitene bir anlam verememiş.	Ülkenin birinde yaşlı bir kral yaşamış.	Her şeyi senin iyiliğin için yaptım, demiş kadın.
10	11	12
Ormanda büyük bir mücadele başladı.	Sen kimsin ki benim işime karşıyorsun?	Az önce buradan bir tavşan geçmiş.
13	14	15
Dumrul'un bu cesaretine herkes hayran kalmış.	Saçlarını tardıktan sonra kahvaltıya geçmiş.	Çikolatalardan bazılarını arkadaşına ayırmış.
16	17	18
Günlerce ormanda aç susuz yaşamış.	Ötekinin ne yapacağını kimse kestirememiş.	Ormanın kenarında küçük bir köy varmış.

ETKİNLİK • 10

Aşağıdaki metinlerdeki zamirleri bulup altlarındaki kutucuklara yazınız.

1. Bilgiye ulaşmanın en önemli yollarından biri kitap, kitapların korunması ve herkesin rahatlıkla ulaşabilmesi için oluşturulan önemli yerler de kütüphanelerdir. Kütüphaneler, kitapların evleri gibidir. Binlerce belki de milyonlarca kitap, bu evlerde bizleri bekler. Hayal gücümüzü besleyecek masallar, macera dolu romanlar, bizi uzak diyarlara götürecektir tarih kitapları...

2. O zaman şuradan başlayalım, diyerek eliyle pencere kenarını işaret etti. Bu durumda en son bizim grup kalkacaktı. İlk sıradaki Betül ve Hamza, tahtaya kalktı. Herkes çok heyecanlıydı. Çok eğlenceli olacağından emindim. Hamza “Aç ayı ne bulursa yer.” dedi. Betül hemen cevap verdi: “Hayır! Aç ayı oynamaz.” Gülme sesleri sınıftan çıkıp koridorda yankılandı.

ETKİNLİK • 11

Aşağıdaki cümleleri yanda verilen zamir türleriyle tamamlayınız.

Kişi Zamiri

1. Aslılar evin üst katına taşındılar.
2. Öğretmen tahtaya kaldırdığında soruyu hemen cevapladı.
3. köyün havası da böyle güzel midir?

İşaret Zamiri

4. dolaptan çıkarıp bana verirmisin?
5. senin için ayırdığımız eşyalar.
6. İETT, da geçer mi?

Soru Zamiri

7. Elmalardan daha tatlı, diye düşünmüş.
8. Akşam yemeğinde var?
9. Düğününe davet etmiş?

ETKİNLİK • 12

Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili zamirlerin hangi ismin yerini tuttuğunu yay ayrıçla boş bırakılan yerlere yazınız.

1. Yardıma ihtiyacınız olursa görevlilere sormaktan çekinmeyin, onlar size yardımcı olmak için oradalar. (.....)
2. Aradığın kitabı bulduğunda onu raftan dikkatlice al. (.....)
3. En sevdiğin hikâyeleri, anıları hepsini bir kitapta toplayabilirsin. (.....)
4. İstanbul, dünyanın en eski ve en güzel şehirlerinden biridir; asırlar boyunca ordular, burayı almak için mücadele etti. (.....)
5. Yaşlı kadına "Size yardım etmek isterim." dedim. (.....)
6. Ahmet, bu heyecanıma senin de ortak olmanı istedim. (.....)
7. Bana Deli Fişek derler, son zamanlarda benim ismimi çok duymuşundur. (.....)
8. Evin çatısına çıkar, kuşları seyrederdim; onları seyrederken hayallere dalardım. (.....)
9. Bazı kumaşlar o kadar güzeldi ki onları elime alınca dikeceğim elbiseleri hayal ederdim. (.....)
10. Galata Kulesi'ne tırmanıp oradan şehre bakardım. (.....)
11. Zeynep ve annesi alışverişe çıkmıştı, onlarla mağazada karşılaştık. (.....)

ETKİNLİK • 13

Aşağıdaki bilgiler doğruysa kutucuklara “D”, yanlışsa “Y” yazınız.

1. “Herkes müzikten rahatsız olmuş.” cümlesinde belgisiz zamir kullanılmıştır.

2. “Şurası benim doğduğum ev.” cümlesinde birden fazla zamir kullanılmıştır.

3. “Bazı arabalar benzinli, bazıları da elektrikliymiş.” cümlesinde birden fazla zamir vardır.

4. “O çocuk, çok iyi İngilizce konuşuyor.” cümlesinde işaret zamiri kullanılmıştır.

5. “29 Ekim töreni, az sonra başlayacakmış.” cümlesinde ismin yerini tutan bir sözcük yoktur.

6. “Kimi zaman içime bir huzur gelir.” cümlesinde belgisiz zamir vardır.

7. “Her zaman senin yanında olacağım.” cümlesinde kişi zamiri vardır.

AÇIK UÇLU • 1

Aşağıdaki cümlelerde bulunan zamirlerin altını çizip türlerini yay ayrıçla boş bırakılan yerlere yazınız.

1. Adam her şeyini çocuklarına bırakmış. (.....)
2. Sınava nerede gireceksiniz? (.....)
3. Bunları eskiciye vereceğim. (.....)
4. Adresi kime sorabilirim? (.....)
5. Onun kadar cömert bir insan görmedim. (.....)
6. Biri bana olanları anlatsın. (Belgisiz, kişi.....)
7. Sağlık ocağı neredeymiş? (.....)
8. Bizim öğretmenimiz emekli olacakmış. (.....)
9. Herkes sıraya geçmişti. (.....)
10. Ömer kendisi buraya kadar gelmiş. (.....)
11. Kapının önündeki kim? (.....)
12. Bazen bahçede çiçeklerle ilgilenirdi, ben de onu camdan izlerdim. (.....)
13. Kimisi deve görünmeden kaçmış. (.....)
14. Onları halam almıştı bana. (.....)
15. Ötekilerini almak istiyorum. (.....)
16. Ödevlerimin hepsini bitirdim. (.....)

Belgisiz Zamir, Soru Zamiri

1. İsimlerin yerini belli belirsiz tutan sözcüklere belgisiz zamir denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde belgisiz zamir kullanılmıştır?

- A) Güllerin arasından geçerek geldik.
B) Henüz gençken Almanya'ya çalışmaya gitmiş.
C) Sinirli sinirli birden içeri girdi.
D) Hangi şehre tayini çıktığını kimse bilmiyor.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı türde bir zamir kullanılmıştır?

- A) Çantasındaki her şeyi masanın üstüne koydu.
B) Sorulardan bazılarını yapmamış.
C) Hangisini alacağıma karar veremedim.
D) Toplantıya herkes katıldı.

3. Dönüşlülük zamiri de denilen "kendi" sözcüğü, aynı zamanda şahıs (kişi) zamiridir. Bu zamir kişi isimlerinin yerini tutabildiği gibi kişi zamirleriyle birlikte kullanılarak cümleye pekiştirme anlamı kazandırabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kendini" sözcüğü cümleye pekiştirme anlamı katmıştır?

- A) Kendi arabasıyla mı gelecekmiş?
B) Kendisini tanımıyorum maalesef.
C) Büşra her zaman sadece kendini düşünür.
D) Bu işi yapmayı ben kendim istedim.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ismin yerini tutan bir sözcük yoktur?

- A) Televizyondaki diziler final yapıyormuş.
B) Bunu ona nasıl anlatacağımı bilemiyorum.
C) İnan ki seni aramayı çok istedim.
D) Öğretmen benim resmimi değil, Suna'ninkini daha çok beğendi.

5. Kırtasiyeden ne almış?

Bu cümledeki zamirle türce özdeş zamir aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Hepsini mi ben getireyim?
B) Tatilde nereye gideceğiz?
C) Sana bunları neden anlatayım?
D) Ötekileri de yanımıza alalım.

6. I. Hiçbirini ben almak istemiyorum.
II. Mezuniyet programı nereye yapılacak?
III. Eşyaları taşıyacak biri lazım.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili zamirlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Soru	Soru	Belgisiz
B)	Belgisiz	Belgisiz	Belgisiz
C)	Belgisiz	Soru	Belgisiz
D)	Belgisiz	Soru	Soru

7. Kalkıp parka gittik. Park, çok kalabalıktı. Banklara oturup oyuncakların boşalmasını bekledik. Acaba bahsedilen projenin içinde burası da var mıydı? Hemen her gün eğlenip zaman geçirdiğimiz bu küçük parkımız ne olacaktı?

Bu metindeki altı çizili zamir hangi ismin yerini tutmuştur?

- A) Banklar
B) Park
C) Oyuncaklar
D) Proje

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmıştır?

- A) Çöpe mi atılacak bunlar?
B) Biletimizi hangi güne aldın?
C) Az önce dışarı çıkan kimdi?
D) Nereye gideceğinize karar verdiniz mi?

9. Çiçekler de benim gibi
I
Okula giderler mi anne
Öğrenirler mi derslerini
II
Okulu nerede çiçeklerin
III
Öğretmenleri kim anne
IV

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir değildir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

10.

Bahçemizde her şey var: havuç, patates, çilek...

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisine örnek vardır?

- A) Kişi zamirine
B) İşaret zamirine
C) Soru zamirine
D) Belgisiz zamire

11. Aşağıdakilerin hangisinde verilen sözcük, cümlede bir ismin yerini tutacak biçimde kullanılmamıştır?

A)	Bazı	Bazı şehirler çok kalabalık.
B)	Kimi	Kimi, adamın ne yaptığına anlam verememiş.
C)	Ne	Gelecek için planın ne?
D)	Nerede	Nerede oturuyorsun, bu mahallede mi?

İsimlerin Yerini Tutan Sözcükler (Zamir)

1. İsimlerin yerini tutan sözcüklere zamir (adıl) denir.

Buna göre,

- I. Zaman çok hızlı ilerliyordu.
- II. İşinde güçlüklerle karşılaşabilirsin.
- III. Kuzenlerim ve ben denizde yüzdük.
- IV. Kimileri hayal kurmayı gereksiz görür.

cümlelerinden hangilerinde zamir kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ismin yerini tutan bir sözcük yoktur?

- A) Bizim ev, oldukça geniştir.
- B) Bazılarına geçen hafta söylemişim.
- C) Yemeğimizi yedikten sonra çıkarız.
- D) Şuraya da biraz krem süreyim.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla zamir vardır?

- A) Oraya giderken Afyon'dan da geçmiştik.
- B) Kiminle gezersen ona benzersin.
- C) Hangisini seçeceğime bir türlü karar veremedim.
- D) Ama bunun içinde para yok!

4.

Çocuklar yağmura benzer. Onları bir kaba koymaya çalışmayın, toprak olun.

Bu cümledeki altı çizili sözcük, aşağıdaki isimlerden hangisinin yerini tutmuştur?

- A) çocuklar
- B) yağmur
- C) kap
- D) toprak

5. Bir avuç toprak

I
Biraz da suyum ben
II

Neyimle övüneyim
III

İşte buyum ben
IV

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I, belgisiz zamirdir.
- B) II, kişi zamiridir.
- C) III, soru zamiridir.
- D) IV, işaret zamiridir.

6.

Bu görseldekiyle türce özdeş zamir aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Sınava nerede gireceksin?
- B) Onları gördüğümde alışveriş yapıyorlardı.
- C) Ayşe için bunları almıştım.
- D) Bazılarını çözememiş.

7. I. Biri bahçeye girip domatesleri yemiş.
 II. Başına neler geldi?
 III. İtalya'ya gidince nerede kalacağıma karar vermedim.
 IV. Hiçbirini beğenmemiş, hepsini en baştan yapmıştı.

Numaralanmış cümlelerdeki zamirlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A)	I	II	III	IV
	Soru	Soru	Belgisiz	Belgisiz

B)	I	II	III	IV
	Belgisiz	Belgisiz	Soru	Soru

C)	I	II	III	IV
	Belgisiz	Soru	Kişi	Belgisiz

D)	I	II	III	IV
	Belgisiz	Soru	Soru	Belgisiz

İsimlerin Yerini Tutan Sözcükler (Zamir)

1. Hasta, kendine geldiğinde birkaç soru soracağım.
Bu cümledeki zamirle türde özdeş zamir aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Onları kargoya vermeyi unutma.
B) Bu işi kendisine teklif edin.
C) Birkaçını yanıma alabilirim.
D) Akşam yemekte ne varmış?

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ismin yerini tutan bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Anneciğim seni ben
Çiçeklerden, yemiştin
Sarı saçlı bebekten
Canımdan çok severim
B) Kuşsunuz diyorlar, çocuklarım
Bir kuşsunuz diyorlar size
Sığınacak kol arayan
Konacak dal arayan
C) Ama nerelerdesiniz kuzucuklarım
Hangi yangın yerinde
Ne oldu o tatlı dilli
Güler yüzlü öğretmenler
D) Uyandım baktım ki bir sabah
Güneş vurmuş içime
Kuşlara, yapraklara dönmüşüm
Pır pır eder durur, bahar rüzgârında

3.

İç kulağımızda yer çekimini algılayan çok küçük algılayıcılar vardır. Bunlar, beynimizde hangi yönün yukarı ve aşağı olduğunu bildirir. Bu da bizim denge-mizi sağlamamıza yardım eder.

Bu metinle ilgili,

- I. Farklı türde zamirler kullanılmıştır.
II. Altı çizili sözcük "algılayıcılar" isminin yerini tutmuştur.
III. Belgisiz zamir kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

4. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi ismin yerini tutmuştur?

- A) Çantamı alıp evden çıktım.
B) Gözlüğünü sınıfta unutmuş.
C) Çeşmenin başında fısır fısır konuşuyorlar.
D) Son kitabınızı benim için imzalar mısınız?

5.

Bu görseldeki cümlelerde bulunan zamir türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru işaretlenmiştir?

	Kişi zamiri	İşaret zamiri	Belgisiz zamir	Soru zamiri
A)	✓		✓	✓
B)	✓	✓	✓	✓
C)	✓	✓		✓
D)	✓			✓

6. Asya, öğretmenine döndü ve “Öğretmenim, uçaklar nasıl uçabiliyor?” diye sordu. Öğretmen, “Eğer uygun şartlar sağlanırsa her şey uçabilir hatta sen bile uçabilirsin.” dedi. Öğretmen sınıfta bulunan bir pinpon topunu aldı ve “Mesela bunu hemen uçurabiliriz.” dedi. Çocukların hepsi heyecanla topun nasıl uçabileceğini hayal etti.

Bu metindeki numaralanmış sözcüklerden hangisi ismin yerini tutan bir sözcük değildir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

İsimlerin Yerini Tutan Sözcükler (Zamir)

1. Aşağıdaki tabloda cümlelerin karşısına cümlede ismin yerini tutan bir sözcük kullanılmışsa "X" işareti getirilecektir.

Bunu da alalım mı?	
Çocuklar deneyin sonucunu merak ediyor.	
Kablolardan hangisini bağlayacağız?	
Tedaviye bir süre daha devam edeceğiz.	
Adam, bir anda neye uğradığını şaşırıldı.	

Buna göre tablonun doğru işaretlenmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

X
X
X

 B)

X
X
X

 C)

X
X
X

 D)

X
X
X
X

2. Belgisiz zamir, isimlerin yerini belirsiz bir şekilde tutan zamirdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde belgisiz zamir kullanılmamıştır?

- A) Güvercinlerin hepsi çatıya konmuştu.
B) Elindekilerin tümü bizim için mi?
C) Bazı insanlar yalnız kalmayı çok sever.
D) Herkesle dost olamazsın.

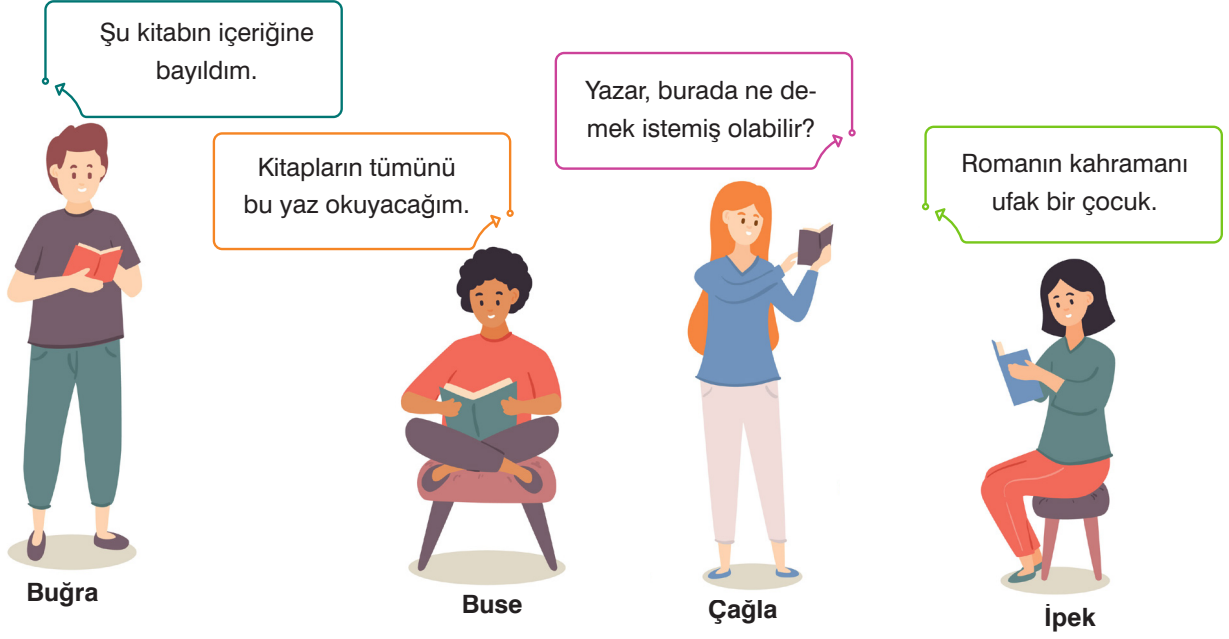
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içinde verilen zamir türü yoktur?

- A) Yeni şehirler görmeyi herkes sever. (Beltisiz zamir)
B) Kendimi hiçbir zaman yalnız hissetmedim. (Kişi zamiri)
C) Onlardan bizim köyde fazlasıyla var. (İşaret zamiri)
D) Kiminin görkemli yapıları meşhurdur. (Soru zamiri)

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı türde zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Coğrafyası, iklimi, kültürü çok farklı olmasına rağmen kendimizi yabancı hissetmeyiz.
B) Derimizin beni en çok etkileyen özelliklerinden biri de kendini yenilemesi.
C) Konya'da çok önemli ve mimarisi çok güzel camiler var, mesela Aziziye Camisi bunlardan bir tanesi.
D) Toprağın altında sakladığım heyecanım ve merakım da benimle beraber yeryüzüne çıkmıştı.

5.

Bu kişilerin cümleleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Buğra'nın cümlesinde ismin yerini işaret yoluyla tutan bir sözcük vardır.
- B) Buse, cümlesinde ismin yerini belli belirsiz tutan bir sözcük kullanmıştır.
- C) Çağla'nın cümlesinde bir ismin yerini hem işaret yoluyla hem de soru yoluyla tutan sözcükler vardır.
- D) İpek'in cümlesinde ismin yerini tutan bir sözcük yoktur.
6. Elif, ağacın yanına yaklaştığında yapraklardan biri yavaşça aşağıya süzüldü ve onun avucuna kondu.

Bu cümledeki zamirlerin türleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Kişi zamiri - belgisiz zamir
- B) Belgisiz zamir - işaret zamiri
- C) İşaret zamiri - kişi zamiri
- D) Belgisiz zamir - kişi zamiri
7. "O" ve "onlar" sözcükleri hem kişi zamiri hem de işaret zamiri olarak kullanılabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamirin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Onlar da indirimde girdiyse birkaç tane alalım.
- B) Onu evin önünde bulmuştum, galiba üst komşuya ait.
- C) Babaannem ve dedemi çok severim, her yaz onların yanına giderim.
- D) Onların içinde glikoz şekeri varmış, almasak daha iyi.

CEVAP ANAHTARI

7. KONU

İsimlerin Yerini Tutan Sözcükler (Zamir)

ALİŞTİRMALAR

- 1) biri 2) onlar 3) onları, bize 4) herkes 5) nereye
- 1) ✓ 3) ✓ 4) ✓ 6) ✓ 7) ✓
- 1) burada 2) Şunları 3) o 4) bunu 5) Böylesini
6) Orada 7) Bunu, ötekini 8) Şuradan 9) Şunları
- 1) Kişi 2) Kişi 3) İşaret 4) İşaret
5) Kişi 6) İşaret 7) İşaret 8) Kişi
- 1) ✓ 2) ✓ 5) ✓ 6) ✓
- 1) S 2) Z 3) Z 4) Z 5) S 6) S 7) Z 8) S
3. çıkış
- 1) ✓ 2) ✓ 5) ✓ 6) ✓

AÇIK UÇLU

- 1) Belgisiz 2) Soru 3) İşaret 4) Soru 5) Kişi
6) Belgisiz, kişi 7) Soru 8) Kişi 9) Belgisiz 10) Kişi, İşaret
11) Soru 12) Kişi 13) Belgisiz 14) İşaret, Kişi 15) İşaret 16) Belgisiz

ETKİNLİKLER

- 1) 1. çıkış
- 1) Dedem 2) Nilü 3) AVM 4) Oyuncak 5) Pasta 6) Sitenin bahçesi
- 1) İ 2) K 3) K 4) İ 5) K 6) İ
- 1) Bursa 2) kişi 3) işaret 4) oraya, bizimle 5) yoktur
- 1) D 2) D 3) Y 4) D 5) Y 6) Y 7) D 8) D 9) Y 10) Y
- 1) D 2) Y 3) D 4) Y

CEVAP ANAHTARI

7. 1) yoktur 2) herkes 3) zamir 4) sıfat 5) yoktur 6) ne 7) zamiri
8) kimsenin 9) değildir 10) belgisiz, soru 11) bazıları 12) yoktur
8. 1) İşaret, Soru 2) Kişi 3) Belgisiz 4) Belgisiz
5) İşaret 6) Soru 7) Kişi, İşaret 8) İşaret
9. İşaret, Belgisiz 10) Kişi, Soru 11) İşaret 12) Kişi
13) Belgisiz 14) Belgisiz 15) Soru 16) Belgisiz
9. 1) ✓ 3) ✓ 5) ✓ 7) ✓ 8) ✓ 9) ✓
11) ✓ 12) ✓ 13) ✓ 15) ✓ 17) ✓
10. 1) biri, herkesin, bizleri, bizi 2) şuradan, bizim, herkes, ne
11. 1) bizim 2) onu 3) Sizin 4) Onu 5) Şunlar
6) buradan 7) hangisi 8) ne 9). kimleri
12. 1) görevliler 2) aradığın kitap 3) en sevdiğin hikâyeleri, anıları
4) İstanbul 5) yaşlı kadın 6) Ahmet 7) Deli Fişek
8) kuşları 9). bazı kumaşlar 10) Galata Kulesi 11) Zeynep ve annesi
13. 1) D 2) D 3) Y 4) Y 5) D 6) Y 7) D

KAVRAMA TESTLERİ

Test - 1 1-C 2-B 3-D 4-A 5-D 6-A 7-D 8-C 9-B

Test - 2 1-D 2-C 3-D 4-A 5-B 6-C 7-B 8-C 9-B 10-D 11-A

KONU BİTİRME TESTLERİ

Test-1 1-D 2-C 3-B 4-A 5-A 6-C 7-D

Test-2 1-B 2-D 3-B 4-D 5-C 6-A

Test-3 1-B 2-C 3-D 4-B 5-A 6-D 7-C

Kaynakların
tamamı için
bu esere
ulaşabilirsiniz.

Mesut
BAYAR

Duygu

AKKAYA SALMAN

